

1. ULUSLARARASI KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN SEMPOZYUMU

21. Yüzyılda Kanuni'yi anlamak

24-26 NİSAN 2018
TRABZON TÜRKİYE

Editörler

Prof. Dr. Adnan BAKİ

Prof. Dr. Hasan KARAL

TRABZON
VALİLİĞİ

TRABZON
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KARADENİZ TEKNİK
ÜNİVERSİTESİ

TRABZON
ORTAHİSAR BELEDİYESİ

I. Uluslararası Kanuni Sultan Süleyman Sempozyumu

Paper Book

Bildiri Kitabı

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Ali BAKI, *Başkan*
Prof. Dr. Adnan BAKI
Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ
Prof. Dr. Hasan KARAL
Yrd. Doç. Dr. Aydın KILIÇASLAN
Haydar REVİ
İsmail KANSIZ
Salih ÖZKAN
Kenan KURU
Nevzat YILMAZ

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Ahmet AYAR, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Alaaddin YALÇINKAYA, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Ali Osman KILIÇ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Ali Rıza AKDENİZ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Ali Uzay PEKER, *Orta Doğu Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Asım ÖREM, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Asiye Mevhibe COŞAR, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Cezmi AKDİŞ, *University of Zurich*
Prof. Dr. Christina Woodhead, *University of Durham*
Prof. Dr. Erhan Selçuk HACIÖMEROĞLU, *University of Florida*
Prof. Dr. Hale Şıvgın, *Gazi Üniversitesi*
Prof. Dr. Hasan GENÇ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Haydar ÇAKMAK, *Gazi Üniversitesi*
Prof. Dr. Hikmet YAZICI, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. János Hóvári, *Macaristan Büyük Elçisi*
Prof. Dr. Kenan İNAN, *Avrasya Üniversitesi*
Prof. Dr. Kemal ÜÇÜNCÜ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mehmet ÇOĞ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mehmet OKUR, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mehmet HACISALİHOĞLU, *Yıldız Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mehmet YAVUZ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Melek ÖKSÜZ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mesut ÇAPA, *Ankara Üniversitesi*
Prof. Dr. Micheal Ursinus, *University of Heidelberg*
Prof. Dr. Mustafa Çağatay OKUTAN, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mustafa KÖSEOĞLU, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEK, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Necmettin ALKAN, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Nesrin NURAL, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Nibert Pap, *University of Pech*
Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Rhoads Murphey, *University of Birmingham*
Prof. Dr. Richard Noss, *University of London*

Prof. Dr. Suat UNGAN, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*

Prof. Dr. Tefik ÖZLÜ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*

Prof. Dr. Temel ÖZTÜRK, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*

Prof. Dr. Ülkü ELİUZ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*

Prof. Dr. Yusuf AKSAR, *Maltepe Üniversitesi*

Doç. Dr. Bilal KIRIMLI, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*

Doç. Dr. Halil İbrahim OKUMUŞ, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*

Doç. Dr. Recep Narter, *Karadeniz Teknik Üniversitesi*

Doç. Dr. Şennur Şenel, *Gazi Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Erjada Progonati, *Hitit Üniversitesi*

Dr. Maxime Gauin, *Orta Doğu Teknik Üniversitesi*

* Kurul üyeleri akademik unvan ve isme göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

CONTENTS – İÇİNDEKİLER

PANELS	1
PANELLER	1
Suleyman’s Memory in Szigetvar	3
Zigetvar Önünde Kanuni	3
Sultan Süleyman Türbe Palankası Tarihi Kaynaklar, Kazılar ve Mimari Değerlendirme	4
Relations with the West from Past to Present.....	5
Geçmişten Günümüze Batı İle İlişkiler	5
1923-1938 Türk-Fransız İlişkileri	6
Cem Hadisesinin Osmanlı-Fransız Diplomatik Münasebetlerine Etkisi.....	17
Sultan II.Mahmud Döneminde Osmanlı - Fransa İlişkileri.....	25
Kanuni Period in Terms of Law History	34
Hukuk Tarihi Açısından Kanuni Dönemi	34
Yasa Fikri ve Teo-politik Dinamikleri Açısından Şer’î Hukuk-Örfî Hukuk İkilemi	35
Hukuk Tarihi Açısından Kanuni Dönemine Münhasır Gelişmeler	46
Sections from Turkish-Hungarian Relations.....	61
Türk-Macar İlişkilerinden Kesitler	61
Macaristan'da Sokollu Mustafa Paşa'nın Vakıf Eserleri	62
Sultan Süleyman and Trabzon.....	64
Sultan Süleyman ve Trabzon	64
Muhteşem Kanuni Sultan Süleyman Vakfı: Kuruluş Süreci Ve Faaliyetleri	65
Kanuni Period of Marine Policy.....	72
Kanuni Döneminin Deniz Politikaları.....	72
Kanuni Döneminde Karadeniz Siyaseti.....	73
FULL PAPERS	83
TAM METİNLER	83
Political Science.....	84
Siyaset Bilimi	84
Kentsel Gelişiminde Belediyelerin İmar Planlarının Rolü	85
Bildiri No: 23 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	85
Law	94
Hukuk	94
Kanun-i Sultan Süleyman Döneminde Osmanlı Devleti’nde Gerçekleşen Kat’-ı Tarîk Vâkiâlarının Hukuki Tahlili	95
Bildiri No: 1 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	95
Divan-ı Hümayun’un Denetlenmesinde Kanuni Döneminde Başlayan Bir Yöntem: Kafes Arkası Denetim.....	119
Bildiri No: 3 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	119

Bireysel Başvuru Kararlarının Uygulanması Sorunu	127
Bildiri No: 113 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	127
History	135
Tarih	135
Georges Outrey'nin Trabzon Konsolosluğu (1832-1842)	136
Bildiri No: 17 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	136
Elizabeth Çağı Tarihçisi Richard Knolles'in İngilizce İlk "türk Tarihi" Eserinde Kanuni Dönemi	146
Bildiri No: 25 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	146
Sultan Süleyman Bürokrasisinde Osmanlı Siyaset Düşüncesi	156
Bildiri No: 30 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	156
Kanunî Sultan Süleyman Devrinde Yaşamış Üç Bâlî: Sofyalı Bâlî Efendi, Tireli Bâlî Efendi, Hamza Bâlî.....	166
Bildiri No: 86 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	166
Kanuni Sultan Süleyman ve Lütfi Paşa	175
Bildiri No: 101 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	175
Literature	185
Edebiyat	185
Muhibbî'nin Bestelenmiş Şiirleri Üzerine.....	186
Bildiri No: 13 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	186
Türk Kültüründe Çocuk Sahibi Olma Olgusundan Hareketle Dede Korkut Kitabı'nda Sevgi ve Bağlılık Temalarının İncelenmesi	216
Bildiri No: 26 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	216
Söylem Analizi Denemesi: 3 Numaralı Mühimme Defteri'nde Şehzade Bayezid'in Yakalanmasına İlişkin Yer Alan Hükümler.....	226
Bildiri No: 42 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	226
Şerafettin Yaltkaya'nın 'firdevs-âşiyân Sultan Süleymân Hân Kânûnî Hazretlerinin Türbe-i Mübâreklerini Ziyâretde' Adlı Manzumesi Üzerine Bir İnceleme	235
Bildiri No: 48 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	235
An Arch Poet'S Or A Sultan's Love	245
Abstract No: 62 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	245
16. Yüzyıl Türkçesi ve Muhibbi'nin Dili.....	253
Bildiri No: 65 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	253
Şiir - İktidar - İdeoloji Bağlamında Aksu Dergisi	260
Bildiri No: 85 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	260
Trabzon'un Kültürel Bir Değeri: Akın Dergisi.....	273
Bildiri No: 87 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	273
Edebiyat Tarihlerinin Unutulan Yüzü Hakkı Süha Gezgin ve Hikâyeciliği	285
Bildiri No: 92 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	285
Ordu Halkevi Yayın Organı: Ordu ve Yeşil Ordu Dergisi	292

Bildiri No: 93 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	292
19. Yüzyıl Aydın ve Şairi Olarak Bayburtlu Zihni'nin Şiirlerinde Trabzon	303
Bildiri No: 116 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	303
Bâkî'nin Gözünden Sultan Süleyman	319
Bildiri No: 118 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	319
Kanunî Sultan Süleyman Dönemi Şarap Yasağının Bâkî Divanı'ndaki İzleri.....	326
Bildiri No: 120 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	326
Bir İkinci Meşrutiyet Yayın Organı Resimli Kitap ve Kadın	335
Bildiri No: 88 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	335
İsmet Zeki Eyuboğlu ve Şiirleri Üzerinde Bir İnceleme.....	346
Bildiri No: 91 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	346
Education	366
Eğitim	366
Meslek Seçiminde Etkili Faktörler ve Yaş Bakımından Kariyer Uyumu ve Mesleki Kimlik	367
Bildiri No: 52 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	367
Tarih ve Gerçek İnşasında Televizyon: Kanuni Sultan Süleyman ve Döneminin Muhteşem Yüzyıl Dizisindeki Temsili	372
Bildiri No: 58 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	372
ABSTRACTS.....	378
ÖZETLER	378
Political Science.....	379
Siyaset Bilimi	379
Kentsel Gelişiminde Belediyelerin İmar Planlarının Rolü.....	380
Bildiri No: 23 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	380
Vizyoner Liderlik.....	381
Bildiri No: 104 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	381
Law	383
Hukuk	383
The Legal Analysis Of The Kat'-I Tarîk Situations In The Ottoman Empire During The Period Of Kanun-I Sultan Süleyman.....	384
Abstract No: 1 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	384
Kanun-i Sultan Süleyman Döneminde Osmanlı Devleti'nde Gerçekleşen Kat'-ı Tarîk Vâkıâlarının Hukuki Tahlili ...	385
Bildiri No: 1 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	385
A Method To Audit Divan-I Hümayun Starting From The Kanuni Period: The Audit Behind The Cage.....	387
Abstract No: 3 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	387
Divan-ı Hümayun'un Denetlenmesinde Kanuni Döneminde Başlayan Bir Yöntem: Kafes Arkası Denetim.....	388
Bildiri No: 3 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	388
The Tendency Toward Decriminalisation And Avoiding Punishment.....	390

Abstract No: 16 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	390
Türk Hukukunda Suç Olmaktan Çıkarma ve Ceza Vermekten Kaçınma Eğilimi	391
Bildiri No: 16 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	391
Enactments Related To Marriage At Kanuni Sultan Suleyman Period.....	393
Abstract No: 21 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	393
The Principle Of Legality On Administrative Sanctions.....	395
Abstract No: 90 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	395
İdari Yaptırımlarda Kanunilik İlkesi.....	396
Bildiri No: 90 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	396
The Problem Of The Execution Of Individual Application Decisions	398
Abstract No: 113 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	398
Bireysel Başvuru Kararlarının Uygulanması Sorunu.....	399
Bildiri No: 113 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	399
International Relations.....	402
Uluslararası İlişkiler	402
Hizmetkâr Liderliğin Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ve Çalışanların Yaratıcılığı Üzerindeki Etkisi: Lidere Olan Güvenin Aracılık Etkisi.....	403
Abstract No: 82 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	403
History.....	405
Tarih	405
Mystical Life Of Period Of Kanuni Sultan Süleyman And The Relationship Between Kanuni And Mewlewiyye According To Mewlewi Sources	406
Abstract No: 4 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	406
Kânûnî Sultan Süleyman Dönemi Tasavvufî Hayat ve Mevlevîyye Kaynaklarına Göre Kânûnî'nin Mevlevîyye ile İlgisi	407
Bildiri No: 4 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	407
Ottoman Period Monuments In Gumushane: Sultan Suleyman Han's Kulliye	409
Abstract No: 11 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	409
Gümüşhane'de Osmanlı Dönemi Eserleri: Sultan Süleyman Han Külliyesi.....	411
Bildiri No: 11 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	411
A Discussion Note On The Eurocentric View In Ancient History Studies	413
Abstract No: 15 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	413
Eskiçağ Tarihi Çalışmalarında Avrupamerkezci Bakış Açısı Üzerine Bir Tartışma Notu.....	414
Bildiri No: 15 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	414
Georges Outrey's Consulate In Trabzon (1832-1842).....	416
Abstract No: 17 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	416
Georges Outrey'nin Trabzon Konsolosluğu (1832-1842).....	417
Bildiri No: 17 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	417

Orta Hisar: A Quarter Of Governors In Mid 17Th Century Trabzon	420
Abstract No: 20 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	420
Orta Hisar: 17. Yüzyıl Trabzon'unda Bir Yönetici Mahallesi	421
Bildiri No: 20 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	421
Elizabeth Çağı Tarihçisi Richard Knolles'in İngilizce İlk "türk Tarihi" Eserinde Kanuni Dönemi	423
Bildiri No: 25 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	423
Ottoman Political Thought Among The Bureaucracy Of The Sultan Suleyman	425
Abstract No: 30 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	425
Sultan Süleyman Bürokrasisinde Osmanlı Siyaset Düşüncesi	426
Bildiri No: 30 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	426
L. Uluslararası Kanuni Sultan Süleyman Sempozyumu 24-26 Nisan 2019	428
Bildiri No: 34 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	428
An Important Impact On Turkish - Hungarian Relations: Turkology In The Light Of Hungarian Archive Vision.....	431
Abstract No: 55 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	431
Türk - Macar İlişkilerinde Önemli Bir Etki: Macar Arşiv Vesikaları Işığında Türkoloji.....	432
Bildiri No: 55 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	432
1742-1759 Tarihleri Arasında Trabzon Hatuniye Vakfı ile İlgili İstanbul'a Arz Edilen Sorunlar ve Merkezin Bunlara Getirdiği Çözümler	434
Bildiri No: 67 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	434
Ceneviz Elçilerinin Mektupları Işığında Sultan Süleyman Dönemi Gelişmeleri Hakkında Bazı Notlar (1558-1566)..	437
Bildiri No: 78 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	437
A Scientist Human As An Example In Representing Equality Gender: Mualla Eyüpoğlu Anhegger From Trabzon ..	439
Abstract No: 79 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	439
Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Temsilinde Örnek Bir Bilim İnsanı: Trabzonlu Mualla Eyüpoğlu Anhegger	440
Bildiri No: 79 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	440
Three Sufis In The Reign Of Sultan Süleyman The Magnificent: Sofyalı Bâlî Efendi, Tireli Bâlî Efendi, Hamza Bâlî..	443
Abstract No: 86 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	443
Kanunî Sultan Süleyman Devrinde Yaşamış Üç Bâlî: Sofyalı Bâlî Efendi, Tireli Bâlî Efendi, Hamza Bâlî.....	444
Bildiri No: 86 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	444
Establishing Of The Development Society Of Trabzon Province, Its Activities, And A Neighborhood Arose Within This Scope: Kalkınma Mahallesi (Development Neighborhood).....	446
Abstract No: 89 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	446
Trabzon İlini Kalkındırma Cemiyetinin Kuruluşu Faaliyetleri ve Bu Kapsamda Ortaya Çıkan Bir Mahalle: Kalkınma Mahallesi	447
Bildiri No: 89 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	447
Sultan Süleyman The Magnificent And Lütfi Pasha	449
Abstract No: 101 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	449
Kanuni Sultan Süleyman ve Lütfi Paşa	450

Bildiri No: 101 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	450
Cumhuriyetin İlk Yıllarında Trabzon'da Milli Bayram Kutlamaları (1925-1950).....	452
Bildiri No: 135 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	452
Art History	453
Sanat Tarihi	453
A Form Of Material Culture: Historical Fountains Disappearing From Social And Cultural Life: Historical Fountains In Trabzon	454
Abstract No: 5 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	454
Sosyal ve Kültürel Hayatımızda Kaybolmakta Olan Maddi Bir Kültür Örneği: Tarihi Trabzon Çeşmeleri	455
Bildiri No: 5 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	455
Tracking Of Miniatures Kanuni Sultan Süleyman.....	457
Abstract No: 24 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	457
Minyatürlerin İzinde Kanuni Sultan Süleyman.....	458
Bildiri No: 24 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	458
Kanuni Devrinde Trabzon İç Kale (Yukarı Hisar)'Da Yapılan Sur Duvarı Yenilemesi Ve Düşündürdükleri.....	460
Abstract No: 40 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	460
Kanuni Devrinde Trabzon İç Kale (yukarı Hisar)'da Yapılan Sur Duvarı Yenilemesi ve Düşündürdükleri.....	461
Bildiri No: 40 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	461
Kanuni Sultan Süleyman Period And Nakkaş Nigari Portrait Under The Miniatures.....	462
Abstract No: 100 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	462
Kanuni Sultan Süleyman Dönemi ve Nakkaş Nigari Minyatürlerinde Portre Anlayışı.....	463
Bildiri No: 100 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	463
Matrakçı Nasuh's "beyan-I Menazil-I Sefer-I Irakeyn-I Süleyman" Innovations In Art And Miniature Art.....	465
Abstract No: 103 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	465
Matrakçı Nasuh'un "beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn-i Süleyman" Eseri ve Minyatür Sanatına Getirdiği Yenilikler	466
Bildiri No: 103 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	466
Literature	468
Edebiyat	468
Ideal Life Principles In The Muhibbiğ Divan	469
Abstract No: 6 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	469
Muhibbî Dîvânı'nda İdeal Yaşam İlkeleri.....	471
Bildiri No: 6 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	471
Marks Of Social Life In The Muhibbi Divan	473
Abstract No: 10 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	473
Muhibbî Dîvânı'nda Sosyal Hayatın İzleri.....	474
Bildiri No: 10 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	474
About The Composed Poetry Of Muhibbi.....	476

Abstract No: 13 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	476
Muhibbî'nin Bestelenmiş Şiirleri Üzerine.....	477
Bildiri No: 13 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	477
An Analysis On Love And Attachment In Dede Korkut Book Based On The Idea Of Having Children In Turkish Culture.....	479
Abstract No: 26 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	479
Türk Kültüründe Çocuk Sahibi Olma Olgusundan Hareketle Dede Korkut Kitabı'nda Sevgi ve Bağlılık Temalarının İncelenmesi	480
Bildiri No: 26 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	480
On Accepted Galat In Galat Dictionaries.....	482
Abstract No: 27 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	482
Galat Sözlüklerinde Galat Kabul Edilenler Üzerine	483
Bildiri No: 27 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	483
In Suleiman The Magnificent'S Divan Sufism And Islamic Sufis.....	485
Abstract No: 35 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	485
Kanûnî Sultan Süleyman (muhibbî) Divânı'nda Sûflilik ve İslam Sûfilileri	486
Bildiri No: 35 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	486
The Kutadgu Bilig In Kirghiz Turkish: Kuttuu Bilim -The Concept Area Of Administration-	488
Abstract No: 39 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	488
Kırgız Türkçesiyle Kutadgu Bilig: Kuttuu Bilim -yönetim ile İlgili Kavram Alanı-.....	490
Bildiri No: 39 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	490
A Discourse Analysis Of The Fermans Concerning The Capture Of The Heir Apparent Bayezid As Recorded In No. 3 Mühimme Defter	493
Abstract No: 42 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	493
Söylem Analizi Denemesi: 3 Numaralı Mühimme Defteri'nde Şehzade Bayezid'in Yakalanmasına İlişkin Yer Alan Hükümler.....	494
Bildiri No: 42 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	494
A Study About Şerafettin Yaltkaya'S Poem Called Yaltkaya'Nın 'Firdevs-Âşiyân Sultan Süleymân Hân Kânûnî Hazretlerinin Türbe-I Mübâreklerini Ziyâretde'	496
Abstract No: 48 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	496
Şerafettin Yaltkaya'nın 'firdevs-âşiyân Sultan Süleymân Hân Kânûnî Hazretlerinin Türbe-i Mübâreklerini Ziyâretde' Adlı Manzumesi Üzerine Bir İnceleme	497
Bildiri No: 48 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	497
An Arch Poet'S Or A Sultan's Love	499
Abstract No: 62 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	499
The 16Th Century Turkish And Muhibbî'S Language	501
Abstract No: 65 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	501
16. Yüzyıl Türkçesi ve Muhibbi'nin Dili.....	502
Bildiri No: 65 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	502

Aksu Magazine In The Context Of Poem-Government-Ideology.....	504
Abstract No: 85 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	504
Şiir - İktidar - İdeoloji Bağlamında Aksu Dergisi	505
Bildiri No: 85 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	505
A Cultural Value Of Trabzon: Akın Magazine	507
Abstract No: 87 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	507
Trabzon'un Kültürel Bir Değeri: Akın Dergisi.....	508
Bildiri No: 87 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	508
Bir İkinci Meşrutiyet Yayın Organı Resimli Kitap ve Kadın	510
Bildiri No: 88 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	510
İsmet Zeki Eyuboğlu ve Şiirleri Üzerinde Bir İnceleme.....	512
Bildiri No: 91 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	512
Edebiyat Tarihlerinin Unutulan Yüzü Hakkı Süha Gezgin ve Hikâyeciliği	514
Bildiri No: 92 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	514
The Ordu Halkevi Media Organ: Ordu And Yeşil Ordu Magazines.....	516
Abstract No: 93 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	516
Ordu Halkevi Yayın Organı: Ordu ve Yeşil Ordu Dergisi	516
Bildiri No: 93 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	516
On Dokuzuncu Yüzyıl Divan ve Halk Şairlerinin Ortak Noktaları	518
Bildiri No: 107 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	518
19. Yüzyıl Aydın ve Şairi Olarak Bayburtlu Zihni'nin Şiirlerinde Trabzon	520
Bildiri No: 116 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	520
Bâkî'nin Gözünden Sultan Süleyman	521
Bildiri No: 118 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	521
Kanunî Sultan Süleyman Dönemi Şarap Yasağının Bâkî Divanı'ndaki İzleri.....	522
Bildiri No: 120 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	522
On Dokuzuncu Yüzyıl, Tarihi Roman ve Namık Kemâl	523
Bildiri No: 131 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	523
Health.....	524
Sağlık	524
Patient Monitoring From Now To Nursing.....	525
Abstract No: 31 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	525
Dünden Bugüne Hemşirelikte Hasta İzlemi.....	526
Bildiri No: 31 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	526
Yaşlılarda Yalnızlık ve Yalnız Yaşlıya Yaklaşım	528
Bildiri No: 36 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	528
Historical Development Process Of Physiotherapy And Rehabilitation	530

Abstract No: 37 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	530
Fizyoterapi ve Rehabilitasyonun Tarihsel Gelişim Süreci.....	531
Bildiri No: 37 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	531
Nursing Travel In Time	533
Abstract No: 38 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	533
Hemşireliğin Zamandaki Yolculuğu	534
Bildiri No: 38 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	534
Historical Development Process Of Nursing	536
Abstract No: 53 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	536
Hemşireliğin Tarihsel Gelişim Süreci	537
Bildiri No: 53 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	537
Developing Technological Approches: Robotic Surgery And Nursing.....	540
Abstract No: 56 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	540
Awareness Of Employee Security Of Medical Imaging Technician Students Who Have Internship In Radiology Unit In Hospitals.....	542
Abstract No: 59 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	542
Hastanelerin Radyoloji Biriminde Staj Yapan Tıbbi Görüntüleme Teknikleri Programı Öğrencilerinin Çalışan Güvenliği Konusundaki Farkındalığı	544
Bildiri No: 59 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	544
Changing Health System: Telenursing	546
Abstract No: 60 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	546
Searching The Effects Of Magnetic Field On Forgetfulness In Personnel Working At Mri-Related Jobs.....	548
Abstract No: 61 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	548
Mrg Alanında Çalışan Personelin Manyetik Alnın Unutkanlık Üzerine Etkisinin Araştırılması.....	550
Bildiri No: 61 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	550
Point Of View Of The Students In Vocational School Of Health Services On Functional Foods	552
Abstract No: 69 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	552
Yaşlanan Dünyada Yaşlanan Türkiye ve Politikalar	554
Bildiri No: 70 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	554
"do Not Resuscitate" Order And Nursing.....	555
Abstract No: 71 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	555
Sleep Disorders And Nursing Care In Heart Failure	557
Abstract No: 72 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	557
Kalp Yetmezliğinde Uyku Bozuklukları ve Hemşirelik Bakımı.....	558
Bildiri No: 72 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	558
Ergonomi Tarihinde Sağlık	560
Bildiri No: 77 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	560
Teknoloji Kullanımının Yaşlıya Yansıması	562

Bildiri No: 81 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	562
Physical Child Abuse In Radiology	564
Abstract No: 83 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	564
Radyolojide Fiziksel Çocuk İstismarı	566
Bildiri No: 83 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	566
Development Of Emergency Health Services In Turkey	568
Abstract No: 95 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	568
Türkiye’de Acil Sağlık Hizmetlerinin Gelişimi	569
Bildiri No: 95 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	569
Duymadım, Görmedim, Bilmiyorum: Yaşlılarda İstismar ve İhmal	572
Bildiri No: 105 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	572
Geçmişten Günümüze Hemşirelik	574
Bildiri No: 106 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	574
Yaşlı Sağlığında Dördüncül Koruma ve Hemşirenin Savunucu Rolü	576
Bildiri No: 108 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	576
Acil Servis Sağlık Çalışanlarının Karşılaştıkları Riskler ve Önlemler	578
Bildiri No: 114 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	578
Tarihin Salgın Hastalıkları Yerini Yeni Bir Korkuya Bıraktı: “sağlıksız Yaşlanma”	580
Bildiri No: 117 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	580
Çağımızın Hastalığı: Sevgisizlik	582
Bildiri No: 119 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	582
Cerrahi Alan Enfeksiyonlarında Güncel Yaklaşımlar: Literatür Taraması	584
Bildiri No: 121 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	584
Aromaterapinin Yoğun Bakım Sürecine Etkileri	586
Bildiri No: 124 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	586
Selçuklular ve Osmanlılarda Darüşşifalar ve Müzik Terapi	588
Bildiri No: 125 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	588
Ameliyat Öncesi Dönemde Hasta Bakımına İlişkin Güncel Yaklaşımlar: Literatür Taraması	590
Bildiri No: 127 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	590
Cerrahi Sonrası Hızlandırılmış İyileşme Protokolü (enhanced Recovery After Surgery-eras)	592
Bildiri No: 128 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	592
Hemodinamik Monitorizasyon	594
Bildiri No: 129 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	594
Bir Nefes Sihat İçin Tamamlayıcı Bir Terapi Yöntemi: Aromaterapi	596
Bildiri No: 132 - Bildiri Sunum Şekli: Poster Sunum	596
Skapular Diskinezi	598
Bildiri No: 133 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	598

Education	600
Eğitim	600
Suleyman The Magnificent And His Age In Textbooks Of The Age Of Atatürk	601
Abstract No: 41 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	601
Atatürk Dönemi Ders Kitaplarında Kanuni Sultan Süleyman ve DönemiV	602
Bildiri No: 41 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	602
Analysis Of Current Market Demands For Programming Languages	604
Abstract No: 43 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	604
Programlama Dillerine Yönelik Güncel Piyasa Taleplerinin Belirlenmesi	605
Bildiri No: 43 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	605
Determination Of The Priorities Of Candidate Students In University Preferences: A Data Mining Application On Twitter Platform.....	607
Abstract No: 44 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	607
Aday Öğrencilerin Üniversite Tercihlerindeki Önceliklerinin Belirlenmesi: Twitter Platformu Üzerinde Veri Madenciliği Uygulaması	608
Bildiri No: 44 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	608
Effects Of The Introduction Process To The European Union On Social Studies Curriculum	611
Abstract No: 47 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	611
Avrupa Birliğine Giriş Sürecinin Sosyal Bilgiler Öğretim Programına Etkileri.....	612
Bildiri No: 47 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	612
1998, 2005, 2015 ve 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Grafik Okuryazarlık Becerisi Açısından İncelenmesi	614
Bildiri No: 50 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	614
Career Adaptability And Vocational Identity In Terms Of Influential Factors In Job Choice And Age.....	616
Abstract No: 52 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	616
Meslek Seçiminde Etkili Faktörler ve Yaş Bakımından Kariyer Uyumu ve Mesleki Kimlik	616
Bildiri No: 52 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	616
Consideration Of Program Of Hungarian History Education And Turkish History Education.....	619
Abstract No: 54 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	619
Macaristan Tarih Öğretimi Programı ile Türkiye Tarih Öğretimi Programı Konularının Bir Değerlendirmesi	620
Bildiri No: 54 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	620
Construction Of History And Truth In Television: Kanuni Sultan Süleyman And Representation In His Age Of Series Of Muhteşem Yüzyıl	622
Abstract No: 58 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	622
Tarih ve Gerçek İnşasında Televizyon: Kanuni Sultan Süleyman ve Döneminin Muhteşem Yüzyıl Dizisindeki Temsili	623
Bildiri No: 58 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	623
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sınav Türü Tercih ve Nedenleri ile Sınavlara Hazırlanma Şekillerinin Öğrenmeleri Üzerindeki Etkisi.....	626

Bildiri No: 64 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	626
Determination Of Occupational Risk Perceptions Of Vocational School Of Health Services Students	628
Abstract No: 68 - Abstract Presentation Type: Poster Presentation.....	628
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Şehir Kimliğini Tanıma Becerileri Fatih Eğitim Fakültesi Örneği.....	630
Bildiri No: 75 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	630
Evaluation Of Teacher's Views On The Changes Made In Social Studies Course Curriculum-2017	632
Abstract No: 76 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	632
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı-2017'de Yapılan Değişikliklere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi	632
Bildiri No: 76 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	632
Evaluation Of Teachers' Views On Skills And Values In Social Studies Course Curriculum-2017	635
Abstract No: 84 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	635
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı-2017'ye Eklenen Beceri ve Değerlere İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi	635
Bildiri No: 84 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	635
Quality Standarts For Ict Supported Distance Education In Turkey.....	638
Abstract No: 102 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	638
Analysis Of Research Trends In Distance Education Literature By Probabilistic Topic Modeling Method.....	640
Abstract No: 110 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	640
Uzaktan Eğitim Literatüründeki Araştırma Eğilimlerinin Olasılıksal Konu Modelleme Yordamıyla Analizi	641
Bildiri No: 110 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	641
Evaluation Of Distance Learning Activities Of Karadeniz Technical University Through Google Analytics Data.....	644
Abstract No: 112 - Abstract Presentation Type: Oral Presentation	644
Karadeniz Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Faaliyetlerinin Google Analitik Verileri Üzerinden Değerlendirilmesi	646
Bildiri No: 112 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	646
Kanuni Sultan Süleyman ve Eğitim.....	648
Bildiri No: 123 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	648
Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Çevresel Vatandaşlık Algılarının Değerlendirilmesi	650
Bildiri No: 130 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	650
Üniversite Öğrencilerin Uzaktan Alışkanlıklarının İncelenmesi: Ktü Ortak Dersler Örneği.....	652
Bildiri No: 137 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum	652
ATTACHMENTS	653
EKLER	653

Söylem Analizi Denemesi: 3 Numaralı Mühimme Defteri'nde Şehzade Bayezid'in Yakalanmasına İlişkin Yer Alan Hükümler

Emre Türkmen

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Bildiri No: 42 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Sunum

Özet

Divân-ı Hümâyûn'da alınan kararların padişah tarafından tasdikinden sonra ferman hâline getirilmiş suretleri olan mühimme defterleri Osmanlı bürokrasisinin temel defter serileri arasında gösterilmiştir (Emecen, 2005: 1). Osmanlı Devleti'nin en yüksek idari ve adli organı olan divanda tutulduklarından dolayı özellikle XVI.-XVIII. asırlar için daima birinci derecede kaynak olarak değerlendirilmiş ve bu defterler temelinde birçok araştırma yapılmıştır (Kütükoğlu, 2006: 520, 523). Bu çalışmada Kanunî Sultan Süleyman dönemine ait Osmanlı Devleti'nin resmî belgelerinden "3 Numaralı Mühimme Defteri'nde" Şehzade Bayezid'in yakalanmasına ilişkin hükümler incelenmiştir. Uzunçarşılı (1960: 103-104), ilgili fermanların temelinde, 1558 yılı sonlarında Bayezid'in Amasya'ya ve Selim'in de Konya'ya nakline ilişkin emrolunan karara dikkat çekmiştir. Uzunçarşılı'nın belirttiğine göre Selim emre itaat etmiş; Bayezid ise Selim'in saltanatının kuvvetleneceği kanaatiyle nakle karşı gelmiştir. Bayezid Amasya'ya geldikten sonra beraberindeki kuvvetleriyle Erzurum'a doğru kaçtığı, ancak saray tarafından nereye gideceği bilinmediğinden Diyarbakır beylerbeyi, Trabzon beyi, Ardahan sancak beyi ve Kırım Hanı'na yakalanması için fermanlar yollanmıştır. Bu çalışmada 1559-1560 yılları arasında Diyarbakır, Şam, Erzurum, Rum, Bağdad, Basra ve Van beylerbeyine; Kırım Hanı'na; Ardahan, Trabzon, Karahisar-ı Şarkî ve Kefe beylerine; Vezir Mehmed Paşa ve Kubad Paşa'ya gönderilen hükümler söylem analizi yöntemiyle ele alınmıştır.

Söylem bir iletinin tüm boyutlarını, sadece iletinin içeriğini değil, onu dile getireni (kim söylüyor), otoritesini (neye dayanarak), dinleyiciyi (kime söylüyor) ve amacını (söyleyenler söyledikleri ile neyi başarmak istiyor) kapsar (Çelik ve Ekşi, 2008: 100). Söylem analizi, metinlerin veya dilin semantik ya da sentaktik yapısını inceler ve söylemlerin hem dilbilimsel hem de sosyo-kültürel boyutlarını ele alır (Çelik ve Ekşi, 2008: 107). Bu çalışma, söylemi tarihsel yaklaşımla ele alan Martin Reisigl'nin (2018: 52) kaydettiği *adlandırma*, *yükleme*, *yargılama*, *bakış açısı*, *vurgulama* ve *önemsizleştirme* (nomination, predication, argumentation, perspectivisation, mitigation and intensification) stratejileri yardımıyla Şehzade Bayezid ekseninde bilginin nasıl üretildiğini, Şehzadenin hangi düşünce sistematığı temelinde bir tehdit olarak algılandığını ve ne şekilde konumlandırıldığını belirleme hedeflerini taşımaktadır. Dönemin (1559-1560) güç ilişkilerinin ve güç ilişkilerinin ifadelerdeki temsilinin fermanlar aracılığıyla açığa çıkarabileceği iddiasını taşıyan çalışmada, Şehzade Bayezid ve Şehzade Selim karşıtlığını ortaya koyma, her iki şehzadenin hangi ifadelerden yararlanılarak konumlandırıldığını açıklama uygulanacak yöntemin basamaklarını oluşturur. Bunun yanı sıra hükümlerde nedensellik ilişkisinin nasıl kurulduğuna, hangi sözcük tercihlerine yer verildiğine dikkat edilerek metnin gerisinde saklı güç ilişkileri ortaya konacaktır.

İncelenen yirmi yedi farklı hüküm sonucunda *asker toplamak*, *fesada sebep olmak*, *firar etmek*, *isyan etmek*, *ehl-i İslâm ile cenk etmek*, *Şehzade Selim üzerine yürümek*, *mağlup ve münhezim olmak* gibi eylemlerin faili olarak işaretlenen Şehzade Bayezid'e ilişkin tutumun olumlu olmadığı, uygulamalarının bir tehdit olarak algılandığı, bu noktada imparatorluğun çeşitli aygıtlarına gerekli tedbirlerin alınması noktasında hükümlerin gönderildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mühimme Defteri, Şehzade Bayezid, Söylem Analizi

Abstract

The historical *Mühimme defters* (records) of the Ottoman Empire contain the copies of the Sultan-sanctioned edicts (*fermans*), which were the products of the decisions taken in the Supreme Council (*Divan-ı Hümayun*). Because these records were kept in the Divan, which was the highest administrative and judicial organ of the Empire, they were regarded amongst the principal primary sources, especially for the 16th and 17th centuries. They were thoroughly analyzed by some historians (Kütükoğlu, 2006: 520, 523). This study examines an official source from the Kanuni era, "*Mühimme Defter No. 3*", which includes the addresses to the governors (*beylerbeyi*) of Diyarbakir, Şam, Erzurum, Rum, Bağdad and Van, and the beys of Ardahan, Trabzon, Karahisar-ı Şarki and Kefe, Mehmed Paşa, Kubad Paşa and the Khan of Crimea on the subject of the capture of the heir apparent Bayezid with a discourse analysis approach.

Conceptually, a "discourse" not only involves the content of the message but also the source (who gives the message?), the authority (what is the message based on?), the audience (to whom the message is given?) and the intention (what does the source want to achieve with the message?) of the message (Çelik ve Ekşi, 2008: 100). The discourse analysis, thus, examines the syntax and semantical structure of the texts or the language and deals both with the linguistic and socio-cultural dimensions of discourse (Çelik ve Ekşi, 2008: 107). In this context, with the help of the discursive strategies in the discourse-historical approach (Reisigl, 2018: 52), this study aims to determine how the information was produced about the heir apparent Bayezid, on what grounds he was considered a threat to the crown and how this conception was located. By doing this, we believe that the power relations of the period and its representation in the official statements can be uncovered in the *fermans*. The study begins with the demonstration of the antagonism between the rival heir apparents Bayezid and Selim and proceeds with the explanation of how the two young candidates were situated based on the statements in the *fermans*. Also, the latent power relations of the period will be demonstrated based on the causality relations and the choice of words in the statements.

Twenty-seven statements were examined in this study. The analysis revealed that the heir apparent Bayezid was considered a threat and his image in his father's mind was unfavorable. The statements concerning Bayezid included the phrases such as "gathering soldiers (*asker toplamak*)", "causing malice (*fesada sebep olmak*)", "being a deserter (*firar etmek*)", "rebellious (*isyan etmek*)", "fighting against the Believers (*ehl-i İslâm ile cenk etmek*)", "marching against the heir apparent Selim (*Şehzade Selim üzerine yürümek*)", and "being routed and defeated (*mağlup ve münhezim olmak*)" and he was accused of conspiring against the State and necessary measures were ordered by the Sultan to be taken to his officials.

Keywords: Mühimme Defters, The Heir Apparent Bayezid, Discourse Analysis

GİRİŞ

Divân-ı Hümayun'da alınan kararların padişah tarafından tasdikinden sonra ferman hâline getirilmiş suretleri olan mühimme defterleri Osmanlı Bürokrasisinin temel defter serileri arasında gösterilmiştir (Emecen, 2005: 1; 2011: 111). Osmanlı Devleti'nin en yüksek idari ve adli organı, divanda tutulduklarından dolayı özellikle XVI.-XVIII. asırlar için daima birinci derecede kaynak olarak değerlendirilmiş ve bu defterler temelinde birçok araştırma yapılmıştır (Kütükoğlu, 2006: 520, 523). Bu çalışmada Kanunî Sultan Süleyman dönemine ait Osmanlı Devleti'nin resmî belgelerinden biri olarak kabul edilen "3 Numaralı Mühimme Defteri"nde Şehzade Bayezid'in kardeşi Şehzade Selim ile giriştiği iktidar mücadelesini takiben yakalanması için devletin çeşitli organlarına gönderilen fermanlar söylem analizi yöntemiyle incelenmektedir.

1960'lardan sonra üzerinde durulan dilin söylem zemininde incelenmesi (Çakır, 2014: 8), dilin

kullanılışından hareketle ideoloji ve iktidar ilişkilerinin ortaya nasıl çıktığını açıklamaya çalışan disiplinlerarası yaklaşıma dayanır. İnceleme nesnesi sözlü, yazılı ve sözsüz metinlerin olduğu (Sözen, 2017: 79) söylem çalışmalarında Norman Fairclough'un diyalektik (*The Dialectical-reasoning approach*), Teun van Dijk'in toplumsal biliş (*The Socio-cognitive approach*), Martin Reisigl'in tarihsel (*the Discourse-historical approach*) temelli yaklaşımlarının yanı sıra Per Ledin ve David Machin'in çok modlu (*the Multi-modal approach*), Dalia Gavriely'nin kültür odaklı yaklaşımları gibi farklı yaklaşımlardan söz etmek mümkündür (Flowerdew ve Richardson, 2018: 6).

Çalışmanın sınırlılıkları dâhilindeki fermanlar incelenirken sözü edilen yaklaşımlardan Reisigl'nin (2018: 52) tarihsel temelli söylem analizi (*The discourse-historical approach*) yaklaşımında yer verdiği *adlandırma, yükleme, yargılama, bakış açısı, önemsizleştirme ve vurgulama (nomination, predication, argumentation, perspectivation, mitigation and intensification)* söylemsel stratejilerinden yararlanılacaktır. İnceleme bölümü öncesinde hükümlerin tarihsel bağlamına taht mücadelesinin aktörleri Şehzade Bayezid ve Şehzade Selim temelinde kısaca değinilerek döneme ilişkin bir çerçeve çizilmeye çalışılacaktır.

1. DÖNEMİN VE AKTÖRLERİN PROFİLİ

Söylem çalışmaları, dile sosyal bir pratik olarak bakarak dilin kullanımında saklı ideoloji ve güç ilişkilerini tespit ederken (Flowerdew ve Richardson, 2018: 1) dili ve bağlamı odak noktası kabul eder; dönemin koşullarını göz önünde bulundurarak inceleme yapmayı esas alır. Bu noktada mühimme defterlerinde bahsi geçen aktörlerden Şehzade Bayezid ve Şehzade Selim'den tarihsel bağlam zemininde söz etmek gerekmektedir.

Şehzade Bayezid ve Şehzade Selim, Kanunî Sultan Süleyman'ın Hürrem Sultan'dan olma oğullarıdır. Selim, 1524'te; Bayezid ise 1526'da İstanbul'da dünyaya gelmiştir (Emecen, 2009a: 414; Turan, 1992: 230). Emecen'in (2009b: 185) ifadesiyle 60'lı yıllarını yaşayan padişahın devlet yönetiminde etkisizleştiği kanaatinin yaygınlaşmasıyla Şehzade Bayezid ve Şehzade Selim arasında gizli bir iktidar mücadelesi meydana gelmiştir. Şehzade Mustafa'nın katledilmesinin ardından iki kardeş arasında beliren "münaferetin" tesiriyle taht mücadelesi şiddetlenmiş, bunun üzerine Kanunî sancakları sınırdaş olan iki oğlunu birbirinden uzaklaştırmayı tercih ederek Selim'i Konya'ya, Bayezid'i Amasya'ya gönderme kararı almıştır (Emecen, 2016: 21). 1558 yılı sonlarında Bayezid'in Amasya'ya ve Selim'in de Konya'ya nakillerine ilişkin emrolunan kararı Bayezid kabullenmemiş, 'yevmlü' denilen tüfekli asker toplamaya başlamıştır. Öte yandan Selim de babasının talimatları doğrultusunda askerî hazırlıklarını sürdürmüş, 30 Mayıs 1559'da iki kardeş Konya ovasında karşı karşıya gelmiştir. Yapılan savaş Bayezid'in aleyhine neticelenmiştir (Uzunçarşılı, 1960: 103-104; Emecen, 2011: 134). Savaşı kaybeden Şehzade Bayezid'in sancağından çıkışı bir isyan olarak değerlendirilmiş, onun ve taraftarlarının katedilmesinin vacip olduğuna ilişkin fetvalar alınmıştır. Bayezid, padişahın itaatından çıkıp kaleleri ele geçiren, halka "mal salup" cebren alan ve asker toplayan bir "bâgî" olarak suçlanmıştı (Turan, 1992: 230). Bayezid Amasya'ya çekildikten sonra beraberindeki kuvvetleriyle Erzurum'a doğru kaçmış ardından nereye gideceği saray tarafından bilinmediğinden Diyarbekir beylerbeyi, Trabzon beyi ile Ardahan sancak beyine ve Kırım Hanı'na yakalanması için fermanlar yollanmıştır (Uzunçarşılı, 1960: 103-104).

2. KURAMSAL VE YÖNTEMSEL ÇERÇEVE

Söylem çalışmaları, dilin kullanımıyla ideoloji ve iktidar ilişkilerinin ortaya nasıl çıktığını açıklamaya çalışan bir disiplinlerarası yaklaşıma dayanır (Flowerdew ve Richardson, 2018: 1). Dili sosyal bir pratik olarak algılayıp dilin kullanımında saklı ideoloji ve güç ilişkilerini tespit etmeye çalışırken bazı söylemsel stratejilerden yararlanır. Metinlerin veya dilin semantik ya da sentaktik yapısını inceler ve söylemlerin hem dilbilimsel hem de sosyo-kültürel boyutlarını ele alır (Çelik ve Ekşi, 2008: 107). Bu noktada çalışma dâhilindeki hükümler incelenirken söylemi tarihsel bir yaklaşımla inceleyen Reisigl'nin (2018: 52) belirlediği *adlandırma, yükleme, yargılama, bakış açısı, önemsizleştirme ve vurgulama (nomination,*

predication, argumentation, perspectivisation, mitigation and intensification) söylemsel stratejilere başvurulacaktır.

Tarihsel temelli söylem analizinde *adlandırma*, söylemdeki kişi, nesne, olay veya eylemlerin dil bilgisel olarak nasıl adlandırıldığı; *yükleme*, söylemdeki sosyal aktörler, nesne, olay ve eylemlere hangi özelliklerin ve niteliklerin yüklendiği; *yargılama*, söylemde hangi argümanların kullanıldığı; *bakış açısı*, adlandırma, yükleme ve yargılamanın hangi bakış açısıyla ifade edildiği; *önemsizleştirme* ve *vurgulama*, söylemdeki ifadelerin önemsizleştirilerek mi yoksa vurgulanarak mı anlatıldığı sorularına yanıt aranır (Reisigl, 2018: 52).

Uygulanacak yöntemin basamakları Şehzade Bayezid ve Şehzade Selim karşıtlığını ortaya koymak, her iki şehzadenin hangi ifadelerden yararlanılarak konumlandırıldığını açıklamak olacaktır. Bu noktada van Dijk'ın (2006: 125) ötekileştirme stratejilerinden yararlanılacaktır. Bunun yanı sıra hükümlerde nedensellik ilişkisinin nasıl kurulduğuna, hangi sözcük tercihlerine yer verildiğine dikkat edilerek metnin gerisinde saklı güç ilişkileri ortaya konacaktır. Dil, inşa eden ve inşa edilen bir yapı olduğu için, güç ilişkilerinin ifadelerde temsil edildiği düşüncesiyle dilin kullanımındaki sözcük tercihleri ve sentaktik özellikler (etken-edilgen cümle yapıları) gibi dil bilgisel araçlar kanıt gösterme işlevinde değerlendirilecektir (van Dijk, 2006: 125-126).

3. BELGE VE ANALİZİ

3.1. Adlandırma

Osmanlı belgelerinde muhatabın sıfatlarının sayıldığı hitap cümlesine *elkâb* denilmektedir. Kütükoğlu (1995: 51) terimi, “*Lakab kelimesinin çoğulu olan elkâb, İslâm devletlerinde çeşitli görevlilere ve dinî zümre mensuplarına verilen unvan veya sıfatları niteleyen özel bir anlam kazanmıştır. Diğer Türk ve İslâm devletlerinde olduğu gibi Osmanlılar’da da bu nevi sıfatları ifade eden hitap cümlesi elkâb umumi adıyla anılmıştır.*” şeklinde açıklar. Devlet görevlileri ve hanedan mensuplarına dair elkâbların nasıl olacağı Kânunnâme-i Âli Osman’da “Ve cümle elkâb böyle yazıla” adlı bölümde açıklanmış, şehzadelere ilişkin belirlenen elkâb şu şekilde verilmiştir:

Ve oğlum şehzade-edâmallâhu umrehûya-hüküm yazılmak lâzım gelse böyle yazıla: Ferzend-i ercmend es’ad ü emced vâris-i mülk-i Süleymânî nûr-ı hadaka-i sultânî tâcu ru’ûsî’s-selâtîn sâhibü’l- ‘izzi ve’t-temkin mahzu lûtfi’llâhî’l-ekrem oğlum Sultân Cem – edâmallâhu bekâhû- yazıla (Özcan, 2017: 26).

Şehzade Bayezid’in yakalanması hakkındaki fermanlar incelendiğinde, Şehzade Bayezid için yalnızca *oğlum* adlandırması kullanılmışken Şehzade Selim’e ilişkin ifadelerde ilgili elkâbın kullanıldığı görülmektedir:

- oğlum Bâyezid¹
- erşed-i evlâdumdan olan ferzend-i ercmend-i erşed-i es’ad-i izzet-şî’âr-ı devletdisâr-ı mahz-ı avâtîfi’llâhî’l-Meliki’l-alîm oğlum **Selîm** tâle bakâhu²
- erşed-i evlâdumdan olan ferzend-i ercmend-i izzet- şî’âr-ı devlet-disâr oğlum **Selîm** tâle bakâhu³
- ferzend-i ercmend oğlum **Selîm** tâle bakâhu⁴

3.2. Yükleme

Öznenin hangi tutum, eylem ve davranışlarla konumlandırıldığı noktasında seçilen ad ve sıfatlar

¹ BOA, Mühimme 3, 8/32/35/38/43/44/57/59/458/573

² BOA, Mühimme 3, 57

³ BOA, Mühimme 3, 59

⁴ BOA, Mühimme 3, 1/3/8/22/32/34/37/38/60/61

kanıt gösterme işlevindedir. İncelenen fermanlarda Şehzade Bayezid'in -aşağıda görüleceği üzere- *asker toplamak, fesada sebep olmak, firar etmek, isyan etmek, ehl-i İslâm ile cenk etmek, Şehzade Selim üzerine yürümek, mağlup ve münhezim olmak* çerçevesinde, olumsuz niteliklere sahip eylemlerle konumlandırılmaktadır. Sentaktik açıdan ilgili cümlelerde failin örtük olmadığı, etken durumdaki cümlelmsi ya da cümle yapılarıyla ikna edici bir söylemin inşa edildiği söylenebilmektedir.

- anun (Selim) yanında müctemi' olan asâkir-i nusret-me'âsirüm ile muhârebe vü mukâtele eden¹
- asâkir cem iden²
- bakkıyyetü's-süyuf olan ehl-i fesâd ile firâr eden³
- dâ'ire-i itâ'atden ba'îd olan⁴
- dâ'ire-i itâ'atden hurûc iden⁵
- ehl-i fesâd cem eden⁶
- ehl-i fesâd cem eyleyen⁷
- ehl-i fesâd ile firâr eden⁸
- ehl-i fesâd ü şenâ'ati cem eyleyen⁹
- ehl-i fesâdı yanına cem' eden¹⁰
- ehl-i İslâm ile ceng eden¹¹
- ehl-i İslâm ile ceng eyleyen¹²
- ehl-i İslâm ile mukâtele eyleyen¹³
- eşirrâ ile firâr eden¹⁴
- fermân-ı şerîfinden rû-gerdân olan¹⁵
- fesâda bâdî olan oğlum Bâyezid¹⁶

¹ BOA, Mühimme 3, 59

² BOA, Mühimme 3, 35

³ BOA, Mühimme 3, 61

⁴ BOA, Mühimme 3, 59

⁵ BOA, Mühimme 3, 57

⁶ BOA, Mühimme 3, 1

⁷ BOA, Mühimme 3, 3

⁸ BOA, Mühimme 3, 61

⁹ BOA, Mühimme 3, 61

¹⁰ BOA, Mühimme 3, 57/59

¹¹ BOA, Mühimme 3, 8/35/61

¹² BOA, Mühimme 3, 43/60

¹³ BOA, Mühimme 3, 38

¹⁴ BOA, Mühimme 3, 3

¹⁵ BOA, Mühimme 3, 59

¹⁶ BOA, Mühimme 3, 22

- firâr iden¹
- firâr itmek üzere olan²
- firâr itme ihtimali olan³
- firâr itmiş⁴
- hufyeten Amâssiye'ye varan⁵
- isyan eden⁶
- isyân ü tугyân eden⁷
- isyân ü tугyân eyleyen⁸
- isyan üzere olan⁹
- maglûb ü münhezim olan¹⁰
- münhezim olan¹¹
- münhezim ü makhûr olmuş¹²
- oğlum Selîm tâle bakâhu ile ceng eyleyen¹³
- oğlum Selîm tâle bakâhu üzerine varan¹⁴
- öte canibe firâr iden oğlum¹⁵
- re'âyâdan akça ve davar cem' eden¹⁶
- tarîk-ı isyân u tугyâna sülûk eden¹⁷

3.3. Yargılama

Bu strateji ile Şehzade Bayezid'in yakalanmasını gerekli kılan argümanların kardeşi *Şehzade Selim*

¹ BOA, Mühimme 3, 1/413/584/683

² BOA, Mühimme 3, 35/57/59

³ BOA, Mühimme 3, 43/60/62

⁴ BOA, Mühimme 3, 8/38/44

⁵ BOA, Mühimme 3, 32

⁶ BOA, Mühimme 3, 38/43

⁷ BOA, Mühimme 3, 61

⁸ BOA, Mühimme 3, 3/60

⁹ BOA, Mühimme 3, 8/44/144/334

¹⁰ BOA, Mühimme 3, 59

¹¹ BOA, Mühimme 3, 8/34/38/39/43/44

¹² BOA, Mühimme 3, 3/35/60/61

¹³ BOA, Mühimme 3, 44

¹⁴ BOA, Mühimme 3, 35/38/43/57

¹⁵ BOA, Mühimme 3, 413

¹⁶ BOA, Mühimme 3, 35

¹⁷ BOA, Mühimme 3, 57/59

üzerine varmak, İslam ehliyle savaşmak, fesada sebep olmak gibi eylemler olduğu görülür.

- oğlum Selîm tâle bakāhu ile ceng eyleyen¹
- oğlum Selîm tâle bakāhu üzerine varan²
- fesâda bâdî olan oğlum Bâyezid³

3.4. Bakış Açısı

Sırasıyla Kırım Hanı, Diyarbakır beylerbeyi, Kefe beyi ve kadısı, Trabzon beyine gönderilen hükümlerdeki hâkim bakış açısı, Şehzade Bayezid'in bir tehdit olarak algılanması ve bu tehdidin ortadan kaldırılması için gerekli tedbirleri içermektedir. Bu düşünce sistematığının temeli Fâtih Sultan Mehmet'in, "Tanrı'nın saltanatı bağışladığı oğlum, devletin iyiliği için kardeşlerini yasal olarak öldürebilir. Ulemânın çoğu bunu mübah buluyor", dediği Kanunnâme'sinde görülür (İnalçık, 2016: 65).⁴

-hakkından gelesin ve eger ölüsidür ve eger dirisidür makbuldür⁵
-müşarün-ileyhün her kim ölüsin [ve yâhûd] dirisin getirürse envâ'-ı inâyet-i husrevânemle behr-mend kılınmak mukarrerdür⁶
- ...ol canibe varılı olursa mecâl virmeyüp eger ölüsid[ür], eger dirisidür, ele getüresin⁷
- ...Şöyle ki, gaflet ile haberün olmayup gemi ile bir tarafa firar ide, sonra özrün makbul olmak ihtimali olmayup eşedd-i ikâb ile mu'âkab olmak mukarrerdür⁸

3.5. Önemsizleştirme ve Vurgulama

İncelenen fermanlarda Şehzade Bayezid'e atfedilen "isyan etme" eylemi yalnızca *isyan* kelimesiyle sınırlandırılmadığı, ilgili eylemin aynı kavram alanındaki *tuğyan* kelimesiyle vurgulandığı görülmektedir. Coşar ve Türkmen (2017: 20, 21), isyan kelimesinin tanımlarından hareketle *âsi olmak*, *ayaklanma*, *başkaldırma*, *bagî*, *emre boyun eğmeme*, *fitne*, *itaat etmemek*, *itaatsizlik*, *tuğyan*, *serkeşlik* gibi eş anlamlı kelimeler etrafından kullanıldığını ifade ederek sözü edilen anlamların tamamında bir itirazın ve karşı oluşun varlığından söz eder. Nitekim bir karşı oluşun, itirazın faili olarak işaretlenen Bayezid'e ilişkin söylemlerde isyan kelimesiyle yetinilmemiş, söylemsel stratejilerden vurgulama ön planda tutularak tuğyan kelimesinden de yararlanılmıştır:

- isyan eden⁹
- isyân ü tугyân eyleyen¹⁰

¹ BOA, Mühimme 3, 44

² BOA, Mühimme 3, 35/38/43/57

³ BOA, Mühimme 3, 22

⁴ Nitekim Özcan (2017: XXXIX-XL), İslam hukukunun düsturlarından söz ederken Kuran-ı Kerim'deki "vel-fitnetü eşeddü mine'l-katl" (Bakara süresi, 191. ayet) ifadesine dikkat çekerek konuyu ele almaktadır. Özcan'ın aktardığına göre Elmalılı "katl hadd-i zâtında fena bir şeydir, lâkin fitne katlden daha şiddetli ve zararlıdır. Zirâ katlin zahmet olması çabuk geçer, fitneninki devam eder. Onun için fitneye tutulmaktansa, onu çıkarırları öldürmek veya çıkardıkları fitneyi kendi başlarına yıkmak elbette yeğdir. Ehvenü's-şerreyn ihtiyâr olunur gibi kaidelerin mesnedi bu gibi naslardır. Asâyîş-i umûmîyi ihlâl, vatandan ihraç hep birer fitnedir demek; Mehmed Vehbi Efendi ise ayrıca, "i'lây-ı kelimetullah için fitne çıkarırların katllerinin meşru olduğunu" ilâve etmektedir.

⁵ BOA, Mühimme 3, 3

⁶ BOA, Mühimme 3, 22

⁷ BOA, Mühimme 3, 44

⁸ BOA, Mühimme 3, 35

⁹ BOA, Mühimme 3, 38/43

¹⁰ BOA, Mühimme 3, 3/60

- isyan üzere olan¹
- tarîk-ı isyân u tugyâna sülûk eden²

SONUÇ

“3 Numaralı Mühimme Defteri”nde Şehzade Bayezid’in, kardeşi Şehzade Selim ile giriştiği iktidar mücadelesini takiben yakalanması için imparatorluğun çeşitli organlarına gönderilen fermanlar söylem analizi yöntemiyle incelenmiştir. İncelenen yirmi yedi farklı hüküm, dil bilimsel yapılara odaklanılarak üretilen bilginin ne olduğundan ziyade nasıl verildiği noktasında kanıt gösterme işlevinde ele alınmıştır.

Metinlerin inşasında kullanılan gerek sözcük tercihleri gerekse söz dizimsel yapı söylemsel stratejiler yardımıyla yorumlanmıştır. Öyle ki *asker toplamak*, *fesada sebep olmak*, *firar etmek*, *isyan etmek*, *ehl-i İslâm ile cenk etmek*, *Şehzade Selim üzerine yürümek*, *mağlup ve münhezim olmak* gibi eylemlerin faili olarak işaretlenen Şehzade Bayezid’e dair tutumun olumlu olmadığı, bir tehdit olarak algılanıp nedensellik ilişkisinin kurulduğu ve imparatorluğun çeşitli aygıtlarına gerekli tedbirlerin alınması için hükümlerin gönderildiği görülmüştür.

Şehzade Bayezid’in bir karşı oluşun, bir itirazın faili olarak konumlandırılışı dönemin güç ilişkisini yansıtmaktadır. Bu durum betimleme ve ifade etme vasıtası olan dilin metin olmaktan öte bir sosyal pratik olduğu, dildeki kelimelerin değiştirilmesiyle dünyanın da değiştirileceği düşüncesini olanaklı kılmaktadır.

KAYNAKLAR

3 Numaralı Mühimme Defteri (966-968/1558-1560), (Özet-Transkripsiyon) (1993), Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları.

COŞAR, A. Mevhibe ve TÜRKMEN, Emre (2017), Bir ‘Kavram Alanı’ Belirlemesi: Devrim, İhtilal, İsyan, T. Öztürk içinde, *Zamanın İzleri: İlkeler, İdeolojiler ve İsyanlar*, (s. 11-28), Trabzon: Karedeniz Teknik Üniversitesi Yayınları.

ÇAKIR, Abdülhamit (2014), *Söylem Analizi Ne Demek İstiyorsun?*, Konya: Palet Yayınları.

ÇELİK, Hilal ve EKŞİ, Halil (2008), *Söylem Analizi, Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27(27), 99-117.

EMECEN, Feridun (2009a), Selim II, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, içinde (s. 414-418), 36, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

EMECEN, Feridun M. (2005), Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mîrî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet, *Türkiyat Araştırmaları Literatür Dergisi*, 3(5), 1-34.

Emecen, Feridun M. (2009b), Sultan Süleyman Çağı Bir Cihan Devleti, *Osmanlı Klasik Çağında Siyaset*, içinde (s. 145-194), İstanbul: Timaş Yay.

EMECEN, Feridun M. (2011), *İmparatorluk Çağının Osmanlı Sultanları I*, İstanbul: İsam Yay.

EMECEN, Feridun M. (2016), *İmparatorluk Çağının Osmanlı Sultanları II*, Ankara: İsam Yay.

FLOWERDEW, John ve RICHARDSON, John E. (2018), *The Routledge Handbook of Critical Discourse Studies*, London ve New York: Routledge.

İNALCIK, Halil (2016), *Osmanlı İmparatorluğu Klâsik Çağ (1300-1600)*, (Çev. R. Sezer), İstanbul: Yapı Kredi Yay.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S. (1995), Elkâb, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* içinde (s. 51-

¹ BOA, Mühimme 3, 8/44/144/334

² BOA, Mühimme 3, 57/59

54), 11, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S. (2006), Mühimme Defteri, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* içinde (s. 520-523), 31, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

ÖZCAN, Abdülkadir (2017), *Fatih Sultan Mehmed Atam Dedem Kanunu Kanunnâme-i Âl-i Osman*, İstanbul: Kronik Kitap.

REISIGL, Martin (2018), The Discourse-Historical Approach, John Flowerdew ve John E. Richardson içinde, *The Routledge Handbook of Critical Discourse Studies* (s. 44-59), London ve New York: Routledge.

SÖZEN, Edibe (2017), *Söylem*, İstanbul: Profil Kitap.

TURAN, Şerafettin (1992), Şehzade Bayezid, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* içinde (s. 230-231), 5, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

UZUNÇARŞILI, İsmail H. (1960), İran Şahına İltica Etmiş Olan Şehzade Bayezid'in Teslimi İçin Sultan Süleyman ve Oğlu Selim Taraflarından Şaha Gönderilen Altınlar ve Kıymetli Hediyeler, *Türk Tarih Kurumu Belleten*, 24(93), 103-110.

VAN DIJK, T. A (2006), Ideology and Discourse Analysis, *Journal of Political Ideologies*, 11(2), 115-140.